

ΜΟΛΙΕΡΟΥ: ΑΡΧΟΝΤΟΧΩΡΙΑΤΗΣ (Ἐθνικὸν Θέατρον)

Ἡ ἐκλογή τοῦ ἔργου μὲ τὸ ὁποῖο θ' ἄρχιζε τὶς παραστάσεις τοῦ τῷ Ἐθν. Θεάτρῳ, μπορούσε νὰ προσιωνίσῃ μίαν καλλίτερην περίοδον γιὰ φέτος. Ἡ παράστασις ὅμως, ἤρθε κι' ἔδειξε πάλιν τὴν πραγματικότητά. Κάποιες προσπάθειαι χωρὶς θετικὸ ἀποτέλεσμα, ἀσυνέπειαι καλλιτεχνικῆ. Δίπλα σ' αὐτὰ ὀργάνωσις, καθαριότητα ἐργασίας, πειθαρχία σημαντικοὶ παριόντες γιὰ τὴ δημιουργία

τοῦ θεάτρου πού ὁ κόσμος ἔχει μεγάλη ἐχτίμησιν. Μὰ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τοῦ Ἐθν. Θεάτρου θ' ἄφραπε νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν ἰδιόταιρα γιὰτὶ δὲν μπαίνουν στὸ χῶρον μᾶς κριτικῆς κι' ὡστόσον δὲν πρέπει νὰ μείνουν ἀσυζήτητα. Ἡ καλὴ καὶ ἡ κακὴ ἐπίδρασις πού μπορεῖ νὰ χου-νε, θὰ συντείνει πολὺν στὸ ἀποχρυστάλωμα τῆς θεατρικῆς φόρμας στὸν τόπον μας. Μιὰν ἄλλην φορά, ἴσως μπορέσουμε νὰ θίξουμε τὸ ζήτημα καὶ νὰ τὸ ξετά-σουμε ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές του. Ἄς περιοριστοῦμε τώρα στὴν παράστασιν τοῦ «Ἀρχοντοχωριάτη». Ὁ Μολιέρος εἶναι ὁ πιὸ φινὸς συγγραφέας πού γέννησε ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ἡ ἄφραστη φινέτσα του ἀπλώνεται σ' ὅλες τῆς λεπτομέρειαι, τῆς δραματικῆς του δημιουργίας.

Αὐτὸ εἶναι τὸ κυριότερον. Ἐχει ἀκόμα τὴ βαθεῖαν παρατήρησιν πού γεμίζει τὸ ἔργον τοῦ ἀλήθεια καὶ τὸ κάνει ἀθάνατον. Τὸ κυριότερον ὅμως εἶναι ἡ φινέτσα του. Σὲ μιὰ παράστασίν του μπορεῖ νὰ μηδιά-σετε εὐχαριστημένοι, ὄχι νὰ βιστήξετε τὴν κοιλιάν σας ἀπὸ τὰ γέλοια. Κι' ἂν αὐτὸ δὲν κατανοηθεῖ ὅλη ἡ ὁμορφία του πάει χαμένη. Ἄν αὐτὸ εἶχε κατανοη-θῆ ἀπὸ τὸ διευθυντὴ τοῦ σκηνοθετι-κοῦ συνεργείου τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ὁ ρόλος τοῦ Ἀρχοντοχωριάτη δὲ θὰ δινότανε ποτὲ στὸν κ. Λεπενιώτη.

Γιὰτὶ ὁ κ. Λεπενιώτης δὲν ἔκανε πα-ρὰ ἓνα τύπον—κι' αὐτὸν πολὺ, ἀλλὰ Λε-πενιώτη τῆς ἐπιθεώρησις, καμομένο—ἐκεῖ ὁ Μολιέρος σ' ἓνα ρόλον κλείνει μιὰ ὀλόκληρη κατάστασις. Δηλ.—γιὰ νὰ δό-σει ἐξήγησιν στίς στενὰ ἐκθεμέναις ἐδῶ ἰδέαις—δὲν πέρνει ὁ Μολιέρος ἓνα τσιγ-γούνη ἢ ἓναν κατὰ φαντασίαν ἄρρωστο ἢ ἓναν ἀρχοντοχωριάτη γιὰ νὰ τὸν σκι-τσάρῃ καλὰ καὶ νὰ τόνε βάλῃ στὴ σκη-νὴν, παρὰ ντύνει, μ' ἓνα ρόλον τὴν κατὰ-

σταση τῆς τσιγγουνιάς ἢ τῆς κατὰ φαντασίαν ἀρρώστειας ἢ τοῦ ἀρχοντοχωρισμοῦ, ὅπως ἐκδηλώνεται σ' ὄλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Μολιέρος δὲν μπορεῖ νὰ δοθεῖ μὲ πραγματισμό. Τὰ πρόσωπα του εἶναι νταντελένιες σιλλουέτες πού κινοῦνται μὲ χάρη καὶ στέκουν πολὺ μακρυνὰ ἀπὸ

τὴν ἠθογραφία. Ὁ κ. Λεπενιώτης σὲ καμμιά στιγμή δὲν μᾶς ἔδωσε τὸ πείσμα τοῦ Μολιέρου ὅπως τὸ ἄρπαξε κάπως στὴν ἐμφάνιση ἢ πρὸ σωστὰ στὴν κίνηση ὁ κ. Ἰακωβίδης. Ἀνάμεσα στοὺς τόσους ἄλλους πού κινήθηκαν ἀπάνω στὴ σκηνὴ ἀκούστηκε κι' ἐφάνηκε ἀκόμα ὁ κ. Παρασκευᾶς. Τοὺς λοιποὺς δὲν καταφέραμε νὰ τοὺς προσέξουμε, γιατί προσέχει κανεὶς κάτι πού εἶναι καλὸ καὶ εἶναι καὶ στὴ θέση του.

Σίγουρα γιὰ τὴν ἀφάνειά τους αὐτὴ δὲν φταῖνε οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ Ἑθν. Θεάτρου πού εἶναι ἀπὸ τὰ καλλίτερα στοιχεῖα τῆς Ἑλλ. σκηνῆς. Φταῖει ὁ σκηνοθέτης πού τοὺς σκόρπισε ἀπάνω σ' ἐκεῖνο τὸ χτιστὸ δίχως νόημα σκηνικὸ, περιορίζοντας τὸ ἔργο του στὸ νὰ τοὺς ἀναιβοκατεβάξει, τὰ τρία σκαλοπάτια πού χώριζαν κατὰ μῆκος τὴ σκηνὴ καὶ ὕστερα τ' ἄλλα πεντ' ἕξι πού ὀδηγοῦσαν στὴ μαλονάτροντα τοῦ φόντου. Ἐκεῖ τοὺς ἔβαζε κι' ἐκαθόντουσαν γιὰ νὰ δείξει πὼς εἶναι ἀληθινοὶ κι' ἀκόμα τοὺς ἔβαζε νὰ φέρνουν γύρω -- γύρω τὴν κουτὴ ἐκείνη γλάστρα μεσ' τὴ μέση τῆς σκηνῆς, σκηνοθετικὸ τρικ πού ἐπαναλαβα-

νότανε συχνὰ γιατί ὁ ἐφευρέτης του θᾶταν ἐνθουσιασμένος ἀπ' αὐτό.

Καὶ νὰ σκέφτεται κανεὶς πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ κάνει ὁ Φώτος Πολίτης πού τόσα χρόνια μὲ τὸ κριτικὸ του καλέμι ἄλλο δὲ χτύπαε—καὶ πολὺ σωστὰ—παρὰ τὴν ἐξωτερικὴ σκηνοθεσία κι' ἔβαζε βασιληᾶ τῆς θεατρικῆς δημιουργίας τὸ λόγο καὶ τὴν ἐσωτερικότητα.

Ποίηση, ὁ λόγος σὰν στοιχεῖο τῆς τέχνης, δὲ φάνηκε πουθενὰ στὴν παράσταση τοῦ Ἀρχοντοχωριάτη. Χρησιμοποιήθηκε ὅπως στὴ φάρσα. Καλαμποῦρι καὶ ἀστεῖο τίποτ' ἄλλο.

Βρίσκουμε πὼς ἡ μουσικὴ ἀνάλογα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ὅλης σκηνοθεσίας ἦταν καλὴ, παραφορτωμένη ὅπως κι' ἡ ὅλη παράσταση. Ἀλλὰ ὁ συνθέτης δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ δουλέψει τὸν σκηνοθέτη του. Καλὸ ὄχι μόνο καλὸ παρὰ ἀληθινὰ μία ἐκπληξὴ ἦταν καὶ τὸ Μπαλέτο τοῦ κ. Γριμάνη. Καμωμένο τόσο βιαστικὰ καὶ πρόχειρα, χωρὶς προηγούμενο στὴν Ἀθήνα, εἶχε καὶ σβελτάδα καὶ ρυθμὸ καὶ χάρη καὶ χαρακτῆρα.

Κ. ΓΙΩΡΓΙΟΥ